

דף מקורות - פרשת אמור – וקדשתו

השיעור השבועי של הרב יצחק חי זאגא בבית הרב קוק, אור ליד' אייר תשע"ז
א. ויקרא כא - 'ויאמר ד' אל משה אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אלהם לנפש לא יטמא בעמיו.. אשה
זנה וחללה לא יקחו ואשה גרושה מאישה לא יקחו כי קדש הוא לאלוקיו. וקדשתו כי את לחם אלוקיך הוא
מקריב קדש יהיה לך כי קדוש אני ד' מקדשכם. רש"י - נהוג בו קדושה לפתוח ראשון בכל דבר ולברך ראשון
בסעודה. רמב"ן - הקדושה היא הפרישות.. שאפילו במותר לישראל יהיו הכהנים פרושים.. מאחר
שהוא מקריב לחם אלוקיך, קדוש יהיה לך, כי על ידו אני מקדש את כלכם ומשרה שכינתי במקדשכם..

ב. גיטין נט - 'תנא דבי רבי ישמעאל: וקדשתו - לכל דבר שבקדושה, לפתוח ראשון, ולברך ראשון, וליטול
מנה יפה ראשון. תוספות - וליטול מנה יפה ראשון - כגון במעשר עני או בצדקה אם הוא עני או בחברים
המסובין בסעודה אבל במידי דשותפות לא. דאמרינן.. (פסחים דף נ:.) דהנותן עינו בחלק יפה אינו רואה
סימן ברכה לעולם. שו"ע קסז - 'אם המסובים רבים, גדול שבכולם בוצע. הגה: ואם הם שוים ואחד מהן
כהן, מצוה להקדימו; ואם הכהן עם הארץ, ת"ח קודם לו; ואם הכהן ג"כ ת"ח, אלא שהוא פחות מן השני,
טוב להקדימו אבל אין חיוב בדבר. ואם יש עמהם בע"ה, הוא בוצע ואפילו אם האורח גדול.. הבוצע פושט
ידו תחלה לקערה לאכול, ואם בא לחלוק כבוד למי שגדול ממנו, רשאי.

ג. תורה תמימה - לדעת הרמב"ם בשה"מ.. הוי דרשה זו גמורה ודין זה מן התורה ממש, וכ"כ הריב"ש..
בשם הסמ"ג. ובפשטות לשון הגמ' 'כאן דאורייתא היא, אבל התוס' בחולין פ"ז א' כתבו דדרשה זו אסמכתא
היא.. והוי הדין מדרבנן, ולא נתבאר מה הכריחם להוציא הדרשה ולשון הגמ' מפשטם. וי"ל בדעתם דקשה
להו דהא עיקר קרא דוקדשתו צריך לדרשה אחרת, וקדשתו בעל כרחו, שאם נשא אשה פסולה כופין אותו
לגרשה.. אבל ראה זה מצאתי מרגינתא טבא בזה ברש"י.. וז"ל, וקדשתו כי את וגו', עכ"ל.. דגם לרש"י
הוקשה.. לכן רמז.. דרשה זו דכבוד אנו למדין לא מן הלשון וקדשתו אלא מן סוף הפסוק קדוש יהיה לך,
והגמ' מצינת רק ראשית הפסוק וחסר מלת וגו'..

ד. אלשיך .. - אין ספק מהמון עם בני ישראל מלהרהר ולומר, הלא כלנו בני איש אחד נחנו.. ולמה ירד
ירדנו מערך בני אהרן.. שכל כך מפליג בקדושתם.. לזה אמר וקדשתו וכו', לומר הנה שתי בחינות יש
בקדושה: אחת מאיכות עצמם.. שנית מחמת העבודה.. ועל כן אתה ישראל אל תקנא, כי מה שתעשה עיקר
הוא מהבחינה השנית.. כי את לחם אלוקיך הוא מקריב.. כי הלא לכם אמרתי קדשים תהיו חסר וא"ו. ואלו
אותם הייתי מייחס לקדושים או לקדוש במילוי היתה מדרגה גדולה. אך לא כן הוא כי אם קדש יהיה לך בלי
מלוי, כי קדוש מלא איננו כי אם אני ה' מקדשכם, ככם כהם.

ה. אורות הקודש ג' רא - 'שלוש מדות ישנן בבעלי הנפש, המשפיעים על בני דורם מאוצר רוחם.. העבודה
של המשמעת הפשוטה, שהצד התחתית שלה הוא דרוש וקבל שכר, והיא הולכת ומתעלה בדרכה, זאת
היא עבודת הלויים, כי שכר הוא להם חלף עבודתם. כשהיא מתעלה אין עיניה נטויות אל השכר, אבל סוף
ענינה היא משמעת פשוטה ותמימה.. למעלה מזה היא העבודה הפנימית, שהיא מסתכלת ברזי עולם,
והיא מפרנסת את הקודש שלמעלה, ברז הנאצל של תנו עז לאלוקים, וישראל מפרנסים לאביהם שבשמים,
ובזמן שהם עושים רצונו של מקום הם מוסיפים כח בגבורה של מעלה. ולעומת תוכן זה בעבודת הקודש
של טהורי הנשמה, צדיקים יסודי העולם, שהמתדבק בהם הרי הוא מתדבק בשכינה.. זאת היא מדתן של
כהנים, עבודת מתנה אתן את כהונתכם, וקדשתו כי את לחם אלוקיך הוא מקריב, קדוש יהיה לך. למעלה
מכולם היא מדתו של משה, רועה נאמן, שעניו ולבו רק אל צאן עמו..

ו. אורות התחיה ד - 'הכהונה, האמצעות בין האדם לאלוקים ע"י הבחירים היותר עליונים שבאדם,
איננה אמצעות כ"א תכיפה הגונה.. מאציל האדם חלק עליון מקרבו, מקרב קבוציו, לשם התקרבותו כולו
לאלוקים. הכהן החסיד העליוני, המלא חסד ודעה עליונה, הוא יודע את האלוקים באמת, ועל סמך דעתו
והרגשתו העליונה נסמך הוא העם כולו.. ומתמלא חיל לעבודתו החמרית, החברתית והמדינית.. לעשות

את האומה כולה כהנת, בלא הדרגה, כולה חכמה, נזירה ויודעת אלוקים.. זה אי אפשר כעת לפי עולם המבונה באותן התכונות שאנו מוצאים בהן את עולמנו..

ז. אורות הקודש ג' רסז - 'אמת הדבר, שהדרך הממוצע הוא דרך החיים, המאושרים, הראויים לכל אדם.. מכל מקום טבע הסגולה הנשמטית הוא נותן, שיחידים ימצאו בעולם, שההסתכלות העליונה, וחיי הפרישות הקיצונית עם הטהרה המופלגה, היא נאותה להם, כדי לכבוש דרך לעולם כולו, להאיר נתיבות עולמים.. על כן יחידי סגולה בעלי חסידות מופלגה, זאת היא גם כן מכלל תוכן קדושת ישראל שימצאו בעולם, ובמאפל הגלות לפעמים דוקא אלה הענקים הם אשר האירו לנו את כל חשכת החיים.. המסוגלים לחסידות, לקדושה, להשגת רזי תורה, לא יוכלו לדמות את עצמם לרוב בני אדם, דרכי חייהם צריכים להיות בדרך יותר עליון. מחשבותיהם מוכרחות להיות נטויות למעלה, מובדלות מעסקי חול ופונות תמיד אל הקודש. ובזה הם עושים טובה לכל העולם, מרבים בו שפע של אושר, של קדושה, ושל מנוחה, מחממים את הלבבות, ומאירים את הנשמות בסגולתם..

ח. אורות הקודש ג' רסט - 'יש שעות שאדם חש שנכנס רוחו כולו בקרבו פנימה, מאד הוא מרוכז אז בעצמיותו, העולם החיצוני איננו פועל עליו מאומה, הוא קשור בעומק ההתבודדות הפנימית. אם יבא אחד ויבקרו מבחוץ לא ידע את העשוי ברוחו, הוא יוכל לדון עליו הרבה מצדו השלילי, איך שאיננו חברותי, איך שהוא מתרחק מן הבריות, ואיך שהכל, כל העולם וכל החיים, הכל מוזר לו. ובאמיתיות רוחו בקרבו הוא מרגיש הרמוניה גדולה ואחודה, בפנימיותו טוב טוב לו מאד, השקט הנכסף, שכל העולם רודף אחריו, שרוי הוא אז בתוכו, והוא באמת יושב אז ברומו של עולם. ויש לשער שהנקודה החיה העזיזה שבתוכו פועלת היא בלא יודעים על הסביבה יותר ממה שכל אגיטציה רעשנית יכולה לפעול ולעשות.